

FOAIE

пентрѣ

МІШТЕ, ШІМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 26.

Luni 29. Junie,

1842.

Пентрѣ схематисмъ клерълѣ дін епископатъ Фьгърашълѣ, ші дпкъ чева.*)

Nă de mълт саѣ типърит дп типографіеа семинаріѣлѣ дін Блаж схематисмъ клерълѣ зпгт дін Трансильваніа, сѣнт зрѣторіѣл тител: Schematismus Venerabilis Cleri Graeci Ritus Catholicorum Dioeceseos Fogarasiensis in Transilvania, pro anno a Christo Nato MDCCCXLII ab Unione vero cum Ecclesia Romana CXLV. О карте пентрѣ лъдїреа кѣноунїцелор деспре патріе, ші маї кѣ самъ деспре клеръл зпгт ші неамъл ромънск дін ачаста фоарте фолосїтоаре, ші де mare прец; сокотеск даръ а фаче плъчере маї мълтора дптрѣ четїторїї ачестеї Фої кѣ зрѣтоареле дпсѣмпърї, че атїнг дптъжїв кѣпрїнесъл пѣмїтѣлѣ схематїсм, ші маї дпколо стареа епископатѣлѣ Фьгърашълѣ.

Схематисмъ маї сѣс дпсѣмпнат ́скрїе дп лїмѣа лътїнеаскъ; се премїте тотъш о історїоарѣ, сѣнт пѣтеле „скъртъ потїдїе деспре епископатѣл Фьгърашълѣ“ ромънѣще кѣ лътїнеѣще, ші атїнде: дпченътѣл крещїнърїї Ромънїлор дін

ачастъ Царѣ, ші маї кѣ самъ дптъжмплѣрїе епископатѣлѣ Фьгърашълѣ пѣлпъ дптъжмпъл пострѣ. Схематисмъ кѣпрїнде: капїтѣлъл, консїсторїѣл, къртеа епископеаскъ, скоалеле дін Блаж, клеръл дін афарѣ, клеръл тѣлпър ші мѣпѣстїреа дін Блаж.

Капїтѣлъл стѣ дін препосїт ші 6 канонїчї; консїсторїѣл дін 1 пресес кареле ́ епископъл, 1 аскълтъторїѣ де каѣсе цепенарїѣ, ші несте тот 26 ассесорї, парте ординарї, парте екстраординарї, потарїѣ ші архїварїѣ; къртеа епископеаскъ кѣпрїнде зп секретарїѣ, каре акъм лїпсеѣе, черетопїарїѣ ші архїварїѣ; скоалеле се дппарт дп лїчеѣ, гїмнасїѣ ші порте. Фїе каре дін ачестеа аре дїректоръл стѣ дін капїтѣл. Лїчеѣл се дппарте дп факълтатеа де теолодїе ші дп факълтатеа де фїлософїе; макар кѣ пѣтеле де факълтате пѣ ар фїтокма нїмерїт. Дп чеа дпнтѣе се дпвадѣ де 4 професорї: Історїеа вѣсерїчаскъ, стѣдїѣл бївлїк, дрептѣл канонїк, теолодїеа догматїкъ, моралъ ші пасторалъ кѣ катехетїка ші педагодїеа, цїнд кърѣл 4 ані. Дп факълтатеа де фїлософїе, дп тѣмп де 2 ані. прїп 5 професорї се пропън: дпвѣдѣтѣра релїдїеї, фїлософїеа; математїка

*) Trimic din Ardeal.

тика кзратъ, фісіка ші історіеа це-пераръ кз хропологіеа ші цеографіеа. Гімнасїа кзпрїнде 5 класе гръматїкале ші 2 змаіоаре, кз 6 професорї, їаръ портеле аъ 3 дпвѣцъторї. Кз дѣрѣре дпсѣмпѣт, кз дп ачестеа скоале, рѣдікате спре а креще тінерї пентрѣ клерѣа ромѣнеск, каре шерѣѣче челе сѣїнте дп лїмба ромѣнеаскъ, ші е даторїѣ а дпвѣца релїціеа їаръ прїп ачасть лїмѣъ, пентрѣ кзпоащереа лїмѣї ромѣнещї дѣпъ реглїле граматїчеї се пѣне чеа маї пѣцїмъ остѣнеалъ, де гръматїкъ ромѣнеаскъ дела Шїнкаї ші Клаїп дпкоаче пѣлѣ акѣм пѣ аъ преа фост ворѣъ, де ортографіеа фоарте пѣцїне, ші ачестеа дпкъ аъ гръмас пѣмаї ворѣе. Ъртеле ачестор скѣдерї се вѣд дп скрїсорїле преоцїлор ачестѣї епіскопат, карїї Ромѣнїї фїїнд челе маї мѣлте скрїсорї ле скрїѣ ромѣнещѣ; дарѣ кѣм? (Лѣтїнещѣ скрїѣ пѣцїнї).

Епіскопатѣа се дппарте дп 11 декапатѣрї, дїптрѣ каре 7 сѣпт канїтѣларе; кѣчї фїекаре канонїк е ші декан, ші 4 вікарїале, ші кзпрїнде песте тот 75 дїстрїктѣрї протопонещї, 1560 парохїї, ші 602 філіале. Парохїїле аъ мѣрїме преа осѣвїтъ, пѣмѣрѣнд знеле дела 1000—5000 сѣфлете, челе маї мѣлте маї пѣцїн де 1000 ші мѣлте маї пѣцїн ші де 100 де сѣфлете. Ла фїекаре парохїе се дпсѣампѣ: пѣмеле еї, тѣмпїа рѣдікѣрїї, сѣѣ дакъ ачестеа пѣ се щїе, се зїче: парохїе вѣке; храмѣа весѣрїчїї, пѣмѣрѣа сѣфлетелор знїте, ші се адаогѣ філіалеле де кѣмѣа аре. Челе маї мѣлте парохїї се зїк *Liberae ordinarii collationis*, такаркъ дѣпъ векїа пракїеа а весѣрїчїї гречещї попорѣа аре дрепѣ де аш адеце преотѣа

din candidații trimiși de епіскоп. Ла знеле парохїї е патрон фіскѣл, ші парохїї пентрѣ ачестеа се алег де к. к. тесаѣрїат, din candidații trimiși de епіскопѣа. Пѣмѣрѣа сѣфлетелор де лѣѣеа гречаскъ знїте дп Трансїлѣанїа дѣпъ ачест *Schematism* сѣїе ла 608,545 ші дела апѣл 1855 канд сѣѣ тіпѣрїт дптѣеаоарѣ *Schematism*, с' аъ адаос кѣ 55,718. Тотї ачестїа сѣпѣт Ромѣнїї, афарѣ де кѣтѣѣа мїї щїганї, ші ворѣеск лїмба ромѣнеаскъ, афарѣ де ачеї пѣцїнї дїптрѣ Сѣѣкїї, карїї прекѣм ші чеї пѣзнїцїї де аколо, парте маре зїтѣндѣшї лїмба са (!) аъ прїїмїт пѣ чеа зпгѣреаскъ.

Алѣмпї сѣѣ клерїчїї песте тот сѣпѣт 73 ші дїптрѣ ачестїа 16 гѣтацї, 55 дп семїнарїѣа дп Блаж, ші 2 дп копвїктѣл дп Віена. Афарѣ де пѣмїтѣл семїнарїѣ, дп каре се дпѣѣцѣ маї сѣс дпсѣмпателе щїїнде дп 4 апї, де атѣѣа професорї, дп лїмба лѣтїнеаскъ, ші кѣтѣе чеѣа дп чеа ромѣнеаскъ, маї стѣ дпкъ дп Блаж о скоалѣ апа пѣмїтѣ а моралїстїлор, карїї дпѣѣцѣ пѣмаї знеле дп щїїндеале де теологіе пѣ скѣрт, пѣмаї дп доѣѣ їернї скѣрте, дп лїмба ромѣнеаскъ, пѣмаї дела зп професор. Еа дпкъ е пѣмѣроасъ ші де мѣлте орї кзпрїнде ла 30 тінерї, ші дптрѣ ачестїа мѣлцї ші вѣтрѣнї. Мѣпѣстїреа дп Блаж кзпрїнде акѣма пѣмаї 5 фѣѣе. Песте тот се афлѣ дп епіскопатѣа Фѣлѣгранїѣлѣї 1452 преоцї, ші дптрѣ ачестїа 6 канонїчїї, 4 вікарї, 12 протопонї актѣалї, 41 віче-протопонї, 12 адмїнїстраторї де протопонї, 1545 парохїї, 66 капеланї, ш. а.

О парте а Ромѣнїаолор дп Трансїлѣанїа зрѣеазъ лѣѣеа гречаскъ пѣзнїтѣ. Нѣ-

търва лор нъ не есте деплин кьпоскьт; дин спъсъл зпѣи върват тотъш, каре зичеа а ши ачаста дин докьминте офичиосе, ам дидълес кь Ротъниі незниді ар трече песте 600,000, каре дакъ е адевърат, нътърва Ротънилор дн Трансилваніа е 1,200,000 зп нътър днспъшпъторіѣ пентрѣ о Царѣ, лъкъвітъ нъмаі кь чева песте 200,000.

Потривітъл рънд, че се зрмеазъпесте тоатъ картеа, пѣципътатеа смиптълелор де тинарѣ, къръцъліеа ачестѣа ши форма кърциі дин афарѣ, тоате нъ не ласъ а доріалтъ, декът ка лъздатъл ачеста схематісм съ се типъреаскъ дн тот апъл ши съ кьприндъ ши алте лъкрърѣ, дин каре с'ар нътеа кьпоаце маі деплин стареа ачестѣи епископат. Ачестеа ар нътеа фі зртътоареле днспъшпърѣ: Аѣ аре парохіеа скоалъ, ши порціе канонікъ*) днтреагъ? Аѣ лъкъторіі дн кьтаре ораш орѣ сат сѣнт тоці де ачастъ релиціе, саѣ де нъ, чеѣлалді де кареа се цин? ш. а. Спре а доьжнді лок пентрѣ зиселе днспъшпърѣ, оаре нъ ар фі де лъсат афарѣ храмърїле, каре афарѣ де ачеса днтреъсеазъ фоарте пѣцип? Де дорит ар фі днкъ, а се фаче осъвїре днтрѣ преоціі, карїі аѣ днвѣцат теологіеа дъпъ рѣндъл сістематїк, ши днтрѣ чеї ешиціі дин скоала моралїстїлор, кьчї клервъл зпїт нъмаі атънче с'ар нътеа кьпоаце деплин. (Ши ох, кьтъ тревъїндъ авем а не кьпоаце зпїі не алціі!)

Маі сѣнт днкъ доьз лъкрърѣ, каре воеск але атїпце кь ачест прїлеж: епископатъ. Фьгърашълѣі аре преа тълте ве-

*) Адекъ монїе ши венїт дин каре съ трѣаскъ парохъл фъръ тълте грїеж ши чїнетїт.

Red.

серїчі, преа тълці преоціі ши преа пѣцине скоале. Дела тълцімеа преоцілор атърпъ съръчіеа, непрецъїреа, пещїпца ши пехърпїчіеа лор днтрѣ плїнїреа дерегъторїеї, дин каре апої іарѣ кьрг: деспрецъїреа релиціеї ши днтънекареа попорълѣі, кь одроае де прежъдеце ши де крединце дешеарте. Ачаста есте о іеремїадъ, кьплатъ де маі тълці дн маі тълте рѣндърѣ, ши адевърва еї кьпоскьт де тоці, карїі кьпоск чева; аша еѣ нъмаі атъта зїк, кь воїторїі де рѣъ а Ротънилор нъ ле пот пофті чева маі рѣъ, де кьт преоці тълці фъръ днвѣцътърѣ, ши пѣпъ кьпнд тот кьївъл де 30, 40, 50—100 сѣфлете ва авеа преотъл сѣъ; пѣпъ че 600,000 сѣфлете вор фї сіліте а цїнеа песте 1400 преоціі, пофта лор ва фї плїнїтъ.

„Дн тот попорвъл се афлъ о пласъ де оамени, прїп кареа ачела се рѣдікъ ши прїп кареа каде. Ачеста есте пласа, кьреїа с'аѣ днкрединцат крецереа пѣвлїкъ. Нічі се афлъ мїжлочїре а цїпъ пре зп попор дн сѣс, де нъ вор фї преоціі дн вестърїкъ, ши днвѣцъторїі дн скоале прецъїці. Ачастъ прецъїре нъ лѣ о поате де нїмене, де нъ вор фї еї врѣднїчі де прецъїре, дакъ лъмина ши пътереа де вїне фькътоаре нъ ва стрълъчі ка нїще разе дин лъонтрѣл лор.“ — Пре зп преот не-

*) Че интересатъ лъкрър ар фї, а фаче ачі о алътъраре ши а клерврілор дин Църїле вечїне; дин ачеса нѣам днкрединца, кь не аїр еа дн прївїпца клерврілор есте тълт маі рѣъ девѣлт дн Ардеал, знде зїчі орѣ ши кьт, де атътеа зечї де аїї, тълціме де върваці адънаціі дн шїпїцеле фїлософїче ши теологіче днмодонеск клервріле. Еїці вѣп Домъле. іарѣ ши аств рефлексіе.

Red.

*)

предвѣт пѣ мѣлт дѣл аскѣлт оменіи, іар' чел сѣрак ші чел пѣдвѣдат апареорі е-сте предвѣт. Апоі преотѣл ѣ дѣвѣцѣторіѣл попорѣлѣи, ші чел пѣдвѣдат кѣм ва дѣ-вѣца не алтѣл? Ші чел ліпсіт де пѣнеа де тоате зімеле, каре ѣ сіліт песте тоатѣ съптѣмѣна а цінеа коарпеле плѣгѣлѣи, пѣ поате фі дѣвѣдат. Ніче пѣтем ащента, ка съ трѣаскѣ дін алтаріѣ ачела, че шѣр-вѣще алтаріѣлѣи пѣмаі пентрѣ кѣтева фѣ-міліи. Епіскопатѣл Фѣгѣрашѣлѣи ар пѣ-теа авеа чел маі алес ші маі лѣмінат клер, де кѣтва пѣ ар фі аша пѣмѣрос; кѣ дінтрѣ Ромѣніі капете де челе маі але-се се аплеакѣ ла статѣл преодѣск, пѣіп-дѣле преа дескісе тоате кѣмеле ла алте де-регѣторіи.

Маі зік дѣкѣ одатѣ: прічіна дѣтѣне-кѣрїи Ромѣнілор аѣ фост пѣлѣ акѣм пѣ-ціпнда преоділор, ші еі маі тот дѣ ачеа ста-ре вор рѣмѣнеа ші дѣ епіскопатѣл Фѣгѣ-рашѣлѣи пѣлѣ пѣ се ва рѣстрѣнѣе пѣмѣ-рѣл преоділор кѣтваш.

Апоі кѣте скоале де сате ар пѣтеа арѣта ачест епіскопат? Сокотеск, кѣ де vom лѣа афарѣ парохііле дін регемѣнтѣ-ріле де граніцѣ, ніче 20 организате батѣр де міжлок; кѣчї адѣнареа прѣнчілор спре а дѣвѣца пѣмаі съ факѣ крѣче ші рѣгѣчѣніе, пѣ о воіѣ пѣмі скоалѣ. Ла попареле кѣлтивате пѣмѣрѣл скоалелор ѣ де рѣнд маі маре ка а весѣрїчілор, ші а дѣвѣцѣ-торілор маі маре ка а преоділор, ші фо-арте не дрент; кѣ скоала крѣщїнеаскѣ маі мѣлт поате фаче фѣрѣ весѣрїкѣ спре лѣмінарѣа попорѣлѣи, декѣт весѣрїка фѣ-рѣ скоалѣ, саѣ преотѣл фѣрѣ дѣвѣцѣторіѣ. Ачестѣа сѣлт зісе пентрѣ ачеїа, че воіеск лѣмінарѣа попорѣлѣи де жос, ші сѣлт коп-

вінші деспре еа, кѣ ѣ фолосїтоаре; іарѣ пѣ пентрѣ зпї, карїи зік: че съ дѣвѣаце сѣтеапѣл, кѣ дѣвѣцѣнд ва кѣпоаще пѣмаі мішаѣа са соарте, ші се ва фаче маі пѣфе-рїчіт, нічі ва фі маі вѣп плѣгаріѣ, воаріѣ ші пѣкѣраріѣ де ва цїі карте! Кѣ ачестѣа вѣхе іѣвїтоаре де дѣтѣнѣрек пѣ пѣтем ворѣи, еі кѣте дофтор съ дѣ лекѣіаскѣ; кѣ планѣрї маі пегре, маі дѣпотрївітоаре оменїміі доарѣ пѣмаі дѣ міжлокѣл тартарѣлѣи с'ар пѣтеа крої. Зпї ка ачестїа воеск а пѣскѣі дѣ тѣрѣѣре. Дѣмнезеѣ съ дѣ іерте! Нѣмѣ-рѣл лор се дѣпѣцінеазѣ, маі кѣ самѣ дѣ-трѣ Ромѣніи.

Ші пентрѣ че пѣ аѣ Ромѣніи скоале? Пентрѣ-кѣ сѣлт сѣрачі, пентрѣ-кѣ тот кѣі-вѣл де сат воіеце а рѣдіка о весерїкѣцѣ де лемп кѣт де мікѣ, пентрѣ-кѣ тот сатѣл кѣт де мік воіеце а авеа попѣ, фіе ачела пѣдвѣдат, фіе сѣрак, пѣмаі фіе попѣ; пентрѣ-кѣ Ромѣніи фїнд десгїнацїі дѣ зпїцї ші пѣзпїцї, дѣкѣт пѣ апаре орї дѣ зп сѣтѣд де рѣнд се вѣд доѣв весерїкѣцѣ, ші сѣ цїп дої преодї, де ар венї пѣлѣ ла кѣпоа-щереа ліпсеї скоалелор, ар вої съ рѣдіче ші доѣв скоале. Ачасть де пре зрїтѣ грегѣ-тате аѣ вѣшѣратѣо декретѣл дѣпѣрѣтеск де 14. Маїѣ 1840 к. п. сѣлт пѣмѣрѣл 1922, прїп каре се рѣндѣеце „ка Ромѣніи з-пїцї ші пѣзпїцї, де се вор пѣтеа дѣ-вої, съ зѣмле пѣмаі ла о скоалѣ.“ Зп сѣат адеѣѣрат пѣрїпцѣск, цїптіторіѣ ла дѣлеспїреа міжлоачелор де дѣвѣцѣтѣрѣ.

Дѣ ачасть матерїе ар фі мѣлте, фоар-те мѣлте де ворѣит: прекѣт: деспре зп інстїтѣт де педагогіе; деспре кѣрцїле, дін каре ар фі а дѣвѣца прекѣт дѣвѣцѣторїи саѣ даскѣліи, аша ші прѣнчїї; деспре обїе-ктеле, каре ар фі де дѣвѣдат ш. а.

„Кратес“ скріе Плътарх дн къртічка деспре крѣщере, „аъ зіс, къ ел, де іар фі къ пѣтінцъ, с'ар сѣі дн локъл чел маі дн-палт а четъціі, ші ар стріга дін тоате пѣтеріле: че кѣцетаці оаменілор! де въ пѣнеці тоатъ сілінца дн къщігарае авъцілор, іаръ деспре прѣпчіі вострі, кърора съ ле лъсаці ачелеа пѣ въ днгріжаці. Кратес аъ авѣт дрепт,“ зіче Плътарх, адъогънд: „къ ачеіа пѣрпінці сжнт асемenea ачелора оамені, че пѣп тоатъ гріжа пентрѣ кълцѣп, іаръ де пічоръл, че дн багъ дн кълцѣп пѣ се днгріжъск.“ Чіне аре зрекі де авзіт съ авдъ.

ABC.

Кърці векі ромънеціі.

Сф. Са П. Ніколае Поповіч парохъл ші протопопъл ромънесп греко-незнит дін орашъл Оръціе дн Ардеал авѣ възпътате а не адреса дін 10. Ізніе а. к. днтре алтеле зрпътоареле преа іntересанте датэрі

Домъле Редактор!

Аічі дн вечіпътатеа поастрѣ ла зп преот съ афлъ о карте вѣке тіпърітѣ дн четатеа Оръціі ла анъл 1582, тіпаріѣ ма-ре, грос ка децетъл. Дін кѣвжнтѣл дн-пайнте а кърціі (каре аічі дін кѣвжнт дн кѣвжнт скріс ам чінсте а'л днпъртъши), съ веде деспре о парте, къ ачѣіа есте пѣрга кърцілор ромънеціі, іар деспре алта, къ дн Оръціе днкъ ар фі фост тіпаріѣ ромънесп. Ам чінсте шчл.

(Ђрмеазъ кѣвжнтѣл днпайнте.)

„Къ тіла лѣі Dmnezeѣ, ші къ ажсторіѣл Фіѣлѣі, ші къ сѣвжршітѣл Дхѣлѣі Сфнт Ез Topdan Міхаі алес Епіскоп Ромъні-

лор д Ардѣл: ші къ Херче Шефан Про-поведѣторіѣл Евангеліі лѣі Хс д Орашъл Къвъзрапшеवेशълзі Закап Ефрем Даскалѣ де — — — а Шевешълзі ші къ Пещішел Моісі Проповедѣторіѣл Евангеліі д орашъл Логож, ші къ Акаріе Протопопъл Вар-нежіі Хінедоріі джп дтрѣ зна пентрѣ Жгланіа Скріптѣрі Сфте, къ възем, кѣм тоте лімбіле дФлореск дтрѣ кѣвінтеле Слѣвіте алѣі Dmnezeѣ, пѣмаі Ноі ромъ-ніі пре лімбъ пѣ, пентрѣ ачѣіа къ таре тѣпкъ скоасъм дін Жідовѣскъ, ші греча-скъ, ші сѣрѣѣскъ д ромъніѣскъ чінчі кърціі але лѣі Моісі Пророкъл ші пентрѣ кърціі че съ кѣмъ — — — ші алці Пророчі кѣцѣва, ші ле дѣрзім воао Фрацілор ро-мъні, ші четіціі, ші пѣ жѣдекареціі четінд маі пайнте къ веці кѣ адевѣр афла таре вістііарі сѣфлетескѣ, Ноі пентрѣ драгостѣ лѣі Dmnezeѣ ам зетъніт, паѣ іаръ скріс тѣ-пъ де ддер, чі тѣпъ грѣ пѣкътоасъ, съ веці афла чева грешіт пре а черіѣлѣі кѣм-къ Ел фіе адевѣрѣтѣрѣ, къ пѣ е къ воіа поастрѣ ача грешалѣ, пентрѣ ачѣіа четінд орі д че тѣпъ ва сосі благословіці кѣм ші Dmnezeѣ съ благословѣскъ пре воіѣ. Amin. —

Дін Міла лѣі Dmnezѣѣ д зілеле лѣі Ба-торі Жігмонд воівода Ардѣлѣлѣі дѣрзім дін ачесте кърціі скрісѣ а поастрѣ честе доао дінтѣі Бігіе, ші 9сход — челѣі Dmnp de Стѣг ші вестіт вітѣз Гесті Френці алесъ Хотноцѣ Ардѣлѣлѣі ші а Цѣрціі зпгзрещіі лѣкѣіторі д Дева, кѣм ачесте доао кърціі съ фіе пѣргъ пѣпъ Dmnezѣѣ ва ші алпате*)

*) Ачест кѣвжнт пѣ'л пѣтъръм скоате дін копіа скрісѣ кзрат ші фѣрѣ а не дндоі, прекѣм нічі ортографіа пѣ се поате пѣзі днтрѣ тоа-те днтокта, ліпсіндъне слове де челе векі днтрѣ ачесте поѣ вѣрсате. Red.

типъри, ши скоате, ши Мъриа лѣ Гесті Френці
Фѣкъ тот ажвторіѣл, ши лѣъ скріс д кел-
тѣіаль тѣлтѣ, ши кѣ алді оатені възні дп-
къ лѣнгъ сіне ши лѣъ дѣрѣйт воао Фраці-
лор ромѣнілор, пентрѣ ачеіа рѣгаці пре
Дмнезѣъ пентрѣ Мъриа лѣі. —

Дін Міла лѣі Дмнезѣъ Еѣ Шсрѣан
Діакѣ, маре Меѣнер а Тіпарелор, ши кѣ Ма-
ріан Діакѣ дѣнд дп тѣпа ноастрѣ честе
кѣрці четінд ши не пѣкъѣрѣ, ши лѣм скріс
воао Фрацілор ромѣні, ши ле четіці кѣ
веді афла дтрѣ іале Мъргѣрітарі скѣтп.
ши вестііарі не сѣжршіт, кѣпоаѣе веді фо-
лосѣл възпеделор, ши плата пѣкателор дела
Дмнезѣъ дтрѣ честе кѣрці. —

Скрісѣсаѣ честе кѣрці Сѣнте ані дела
Хс дѣпв менѣа Іѣліе д д четате д О-
ръціе.“

Кѣткъ дп Орѣціе аѣ фост пела веа-
кѣл ал шайспрезечелеа тіпографіе ромѣ-
неаскъ, ачеаста піо спѣсесе ши рѣпосатѣл
П. Радѣ Темпеа фостѣл діректор а шкоа-
лелор націонале пезніте дп префагіа грѣ-
матічеі сале, де каре се фолосі ши рѣпо-
сатѣл дптрѣ ферічіре Др. Васіліе Поп
дп дісертагіа са деспре тіпографііле ро-
мѣнеці (тіпѣрітѣ дп Сівіѣ ла 1858).
Кѣрціле че се афлѣ тіпѣріте ла Орѣціе
ромѣнеѣе дп прівіюца векімеі ціп локѣл
ал доілеа, кѣчі локѣл дптѣѣ дп кѣпрінде
„Евангеліа кѣ дпвѣѣѣтѣрѣ“ тіпѣрі-
тѣ кѣ доі ані маі пайнте, адекѣ ла 1580
дп Брашов; пагѣѣъ пѣмаі, кѣ сіпгѣрѣл
ексемпляріѣ че се маі афла ла бісеріка
чеа маре ромѣнеаскъ дпн Брашов (дп
пкеі) дпвайнте кѣ врео опт поаѣ ані кѣт
се сіпѣне, пѣціѣ дпн а кѣі пегріжѣ сѣр фі
рѣтѣчіт де аічі. —

Гесті Френц алесѣл Хотноціѣ (спѣ-
таріѣ маре, генерал) дп префагіа сѣс пѣ-
вѣлкатѣ се пѣтѣѣе ка Меченас ши патрон
аі ачелеі кѣрці ромѣнеці. Гесті саз Гесті,
оаре пѣ есте тот възл ши ачелаш пѣтѣ пѣ-
ціптел пѣмаі скітѣат? Апоі фамиліа чеа
стрѣлѣчітѣ а Геденцілор ціпм кѣ фѣсесе
Ромѣнѣ, пріп ѣрмаре патронімеа ар фі
фост преа фіреаскъ.

Редакторѣл.

КЪТРЪ МОЛДОВА *)

din Kopadini.

I.

Адїо лірѣ д' аратѣ, кѣрѣі трістѣ армоніе
Дп сълѣатече акценте сѣъ деѣтѣе'ніѣ сѣ сѣѣрѣта
Ресѣфлѣнд а зпѣі інімі пліпѣ д' апар ароніе.
Чеасѣл е кѣнд а теа мѣзѣ че мїі гѣндѣрї шї
дпформа

Дїтѣнд кѣрѣде ле прімеждіі а зпор тѣрї фѣртѣноасе,
Шіе с' афле п ал меѣ сѣфлет мїі де кѣнтѣче воіоасе.

Дпсѣжрїшїт те реѣѣд іарѣшї о патріе; салѣтаре!
Дѣшѣрї верзі, пѣѣрї зпѣроасе, мї воі скѣтне
дѣршѣтѣрї,

Че тѣ адорѣмеаці дп леагѣп пріп дѣлѣеа воастрѣ
сѣфларе.

Департаг дп сѣерї стріеіне калк пѣмаі не сѣрїѣтѣрї,
Тотѣл і зп лакаш де пегѣрї сѣѣрѣтат де тѣхнїчіѣне.
Зп торпїшїт рече ка геаѣа тріст шї пліп д' амѣ-
рѣчіѣне.

Салѣтаре рїѣрї ліпнезі, шесе верзі ши дпфлоріте
Че в' дпкѣціѣзѣрѣ о сѣерѣ пліпѣ де фортѣ оменѣці
Кѣнд сеара вѣ прїімеѣе адіереле пѣвлчіте.
Салѣтаре четѣдї тѣндре, лѣкѣціѣе кѣтпнепѣці
Шї воі монастїрї тѣлг трісте кѣ кѣрѣче фалнїчі азрїі.
Че сѣ скалд' дп дпѣлѣімеа черїѣрїлор азрїі.

Кѣт де дѣлѣе ц'е сѣфлареа о Молдавіо фѣзѣоасѣ!
Че тіресте пѣкѣнтѣтоаре орїзонѣл тѣѣ знднд
Дп алор кѣре вѣлсѣмеазѣ знда ліпѣ рекороасѣ.
Кѣтпїіле шї сѣпїноасе, пѣѣзреле концертнд
Ш' сѣарт' алор знд' агроасѣ пѣн' л'а мѣцілор
пѣлѣіме,
Знде ліне рїсреле адѣнеазѣ мїі де тѣрѣне.

*) Trimic dela Iasi.

Къте тристе свеніре афлз п' znda арпінтіе
 Пе кодіне.ле'дїі котоасе, пе дптіаселе рsіні;
 П'ачїі тръніі зрзїдї кз лзмеа дп алор хайнъ негріе:
 Вьд адеc мїі епїзоаде арзпкате дптре спїні
 Ш' а воївоzлор пзтернїчі мїі де лзгре помпоасе:
 Чеа сфларе, ачест тзртзр, сжнт сзспїне дзре-
 реоасе!

Дакъ ачел плїн де гроазъ Сълган, тремзра 'мпрезпъ
 Кз ал тзъ вechн ресвоїнік, шї тартарзл фзріос;
 Дї сє дпфьшора дп сжпце рїзрїле че лїн сзпъ;
 Дакъ прїп лзтїна славъ а плаїзлзї скїптеїос
 Ремшїдї де тръне d' армїї сь ведеа 'н сжпце
 скьлдате

Шї прїп гроазъ пзрзсїте кьтр' азїл, фзџеа тзрвате;

Ера, кь веџеа дпкь Молдавїї чїї бравї дп лзпте,
 Че стрекора 'н алор віне векил сжпце ропанеск,
 Гата пзрзреа сь моарь пентр' атале дрене рзпте.
 Фїї повїлї, ерої шї словозї дп леагън копїлзреск,
 Армасарїл чел селватїк, арзл, ланчаа чеа фокоасъ
 Черка алор пред, пзтере, шї тзріе кредїнчоасъ.

Дар трекзр' ачеле тїмпзрї, прекзт трек дп лзме
 тоате

Знде кїп есте віеаца, шї морпжнтзл родїгор.
 Фзр' ачестеа кеар зп фзлдер пептрз віїгоареа 'дї
 соарте!

Пе ал вьрзгелор очевзрї фз зп соаре лзчїгор,
 Че кзрїнд перїнд ваї мїе! кьдї порї плїнї d' дп-
 тзпїчїте

П' ата фзрїте лъфъеазъ кз амар шї кз крззїме!

II.

Сзв че фортме кзшплїте пре моартеа 'нгрозїгоаре
 Ш' а еї фїорї де геадъ вьззїс; еа алерга
 Прїп тзртзрїле тале м' дп крзделе 'шї пїчїоаре
 Фортмнд мїі де морпнтїе пе тоате ле кьлка.

Акзт песта грозавъ а тоате рзпїгоаре,
 Акзт фоатеа зскагъ че 'н тоате се 'нїндеа,
 Саъ крзптеле резвоае шї спайн' орїгоаре
 Чел маї предзїт сьпде алтзъ дїїс сьл еа.

Дп сзвчїзмзл дзререї, а лзкрїмеслор тале
 Кз а армеї грзстате ш' апъс орї че стрейн
 Вепїнд сжїсъ пзтереа а брадзрїлор тале,
 Репїнд дп ал тзъ сфлет, дпн зрп' ал тзъ свенїп!

Вьззїс пре Іанїчерїзл а Іадзлзї скїптее
 D' ал велзрїлор сьпде де тот акзт мжпжїт,
 Сварлїт кз тзрвзчїзне пе сїнзл d' о фетее
 Дзчеа моартеа кз сїне фїїнд пе леїзїт.

Апої дп афротаре ка фзлдер сззра 'нпрадъ
 А лзї сьлзвзтзчїзне пїмїк о маї опреа.
 Zadarnїк амар мїе! сзв астъ крздъ спадъ
 Ал клонотелор пжпсзл аерзл рїсїпеа!

Зрла, трїера злїдї ка фзарь 'мвзпїагъ
 Ш' а тале крзчї сфїпдїте дьрмате 'н цзрїлъ жос
 Дппрежма касей сфїпте кз тотзл деспоїагъ,
 Демеа сзв алор педє к' алтарїзл сьпдерос.

Дп астъ 'ндєлзпгатъ шї крздъ кїнзїре
 Дп лок де арме пльшдерї пїмїк маї мзлзт звїнд,
 Макар вре о пзтере п' авз дндзїонїре
 Ацї фї апзрзгоаре дзререа та зїтжнд.

Аша, пїчі о пзтере де лзме, респетатъ
 N'аз зїс дп а еї славъ че тїмпзл азъ пзстрат:
 Крещїна поастръ Соръ сь фїе ажзтатъ;
 Тоате фзръ мзстраре дп прадъ тє азъ ласат!

Аша, пзтерї де арме, шї арме мзлзт фълоасе
 Акзрор тръне греле пе дзрм пепорочїт
 Bedea 'ї кзт сь депїръ ка стеле пзмероасе,
 Соарта та пїчі зп фзлдер макар п' азъ прїмїнїт.

Лїпсїа пзта лзї Стефан пзтернїк брад де армъ.
 Дп асте прєлзпїте овїченїї пепорочїрї.
 Ел че'дї жьргфеа мїі сгеагзрї п' адзїшманзлзї армъ
 Сзвжнд дп тоатъ вара вьчїсїмї де ресвоїрї.

Греџ, прїп вітежїа, віртзтеа са Молдовапъ
 Шїз ресзчї 'нкале пе крздзл Mexemet
 Фїгжнд палонъ 'н фацъї ка недїкъ грозавъ
 Ла тоатъ хотзрзреа де арс шї пзстїїт.

Ачест тзрк плїн де гроазъ а 'нтречеї Езропї снаїтъ
 Дпфлакзра дорїнчеї d' а фї ветеаз о шеап,
 Вьзз сїметїершїї дп мжнї кзт і сь сфартъ
 Ла трзспетзл довіреї де палон Стефанеап.

III.

Дар' акзт мзлзлї департе прїп фзртзпъ прїїнчоасъ
 Ачї пзорї плїнї де гроазъ, че пе фзрїте'дї азъ мзїт
 Те вьд патрїе 'н азрора знеї зїле сепїоасе.
 Тз'дї дпалдї акзта канзл пзлверос пї дпкжлчїт
 Ла 'нстєлзта ачєа варкъ че пре фїї тзї дї поаргъ
 Плїнъ d' амор, зїмвїнд зїмвет, че ва 'ндзлчї алор
 соартъ.

Азъ сосїт зїоа сєрвзреї, орїзонъ 'нфлзкзреазъ
 А поєцїлор тзї власзрї армонїї азъ дптонат!
 О вестєдє зп попор марє; спєреазъ, е тїпц, спє-
 реазъ!

Ориентъа ферве; лътеа е 'нтр'ън хаос респърнат,
 Перѣ амъргъа шѣ пе калеа каре тотъа дндрептеазъ,
 Вългърѣ тпери plaini de славъ своръа лор днаптеазъ.

Поетъа Милтон.

Дн тпеределе сале авеа фацъ фоарте аттръгътоаре, шѣ ка студент де копсколарѣи съѣ де овще съ пзтеа, Lady de Cambridge, зп копзте че пѣї прѣ ера спре плъчѣре. Одатъ днтр'озѣ фервѣнте де варъ ешѣ ла презмъларе де парте пе кѣмп; шѣ днтръ атжта с'а днкълзѣт, днкълт непзгънд де остенеалъ а маї ста пе пѣчоаре, пѣкѣ съпт зп копачѣв знде дндатъ шѣ а dormi. Днапте де а съ треѣи дѣнсъл, венѣрѣ дозъ dame днтр'ън екѣнацѣѣ елегант пе аколо, — вългънд днцереекъа образ днтръ атжта с'аѣ апрѣнс, кълт дндатъ съ сковорѣрѣ: шѣ дзпъче мълтшоарѣ врѣте, певъгате, кѣм гъндеаѣ, дн сѣтѣ, с'ар фѣ зѣтат ла дѣнсъл, трасъ чеа маї тпърѣ, каре ера фоарте фрзтоасъ зп албом днапте, скрѣсъ врео кжтева рѣндзрѣ пѣ о хъртѣвдѣ, шѣ кѣ тръмърътоаре тѣнѣ о вългъ днтръ але лѣѣ дѣцете. Дзпъ каре фаптъ дндатъ шѣ порпѣрѣ. — Днѣи кѣпоскѣцѣ алѣї Милтон, карѣї дн кѣзта, аѣ вълзѣт тоатъ днтѣмплареа; шѣ апропѣндъсъ де дѣнсъл ѣаѣ повестѣто. Милтон десвълѣ хъртѣвда, шѣ кѣ зѣтѣре четѣ зпеле версѣрѣ дн Гзарѣнѣ каре дн версѣе аша зртеазъ: Оки! стѣле оменѣцѣ! прѣчѣнзѣторѣи дзрерѣи тѣле чеї маї адѣнче! дакъ днкѣшѣ днкъ аша афвнд т'ацѣ рѣнѣт, че с'ар фѣ днтѣмплат кѣ тпне, дакъ ацѣ фѣ дескѣшѣ? — Маї тѣрзѣв кълътѣрѣ Милтон тоатъ Италиа спре а пзтеа афла фрзтоасъле сале некѣпоскѣте, — днсъ фѣрѣ de а'шѣ ажънѣе сконпъа. —

J. Mány.

СЪСНІНЪ.І.

О тпѣкъ скжрѣвъ днкъ 'н прѣвнѣе
 Ні дѣ зп съснѣн,

Аморѣѣ 'а сѣмптем кѣ вѣкѣрѣе
 Прѣн зп съснѣн.
 Пе амант сперанѣа днкъ 'а днвѣе
 Прѣн зп съснѣн.
 Шѣ вѣаѣа ар дао кѣ вѣрѣвѣцѣе
 Пентрѣ зп съснѣн.

Стареа пѣфѣнѣцѣе амантѣе о скрѣе!
 Тот зп съснѣн.

Патѣа о фаче пѣкѣ съ фѣе!
 Тот зп съснѣн.

Фетееа кареа плъчереа о 'пвѣе,
 Ласъ зп съснѣн.

Ш а еї певрере се плеакъ цѣе
 Прѣн зп съснѣн.

Кжнд зрѣцѣ сѣпгър статорнѣе
 Ржзѣ де зп съснѣн.

Іар прѣвз 'н сѣне дѣ о аша вреднѣе
 Естѣ зп съснѣн.

Секс фрзтос каре, ата лѣмвѣцѣе
 Естѣ зп съснѣн.

Ръсплатъ челѣѣ че ачаста скрѣе
 Дѣ кѣ зп съснѣн.

Traduc — Г.

Дела Редакцѣе.

Дзпъче дн семестръл че трече, ла Редакцѣа ачестѣї Фої сосѣрѣ фелѣзрѣ де манъскрѣсе де тпърѣт маї мълте декълт орѣ кжнд алтъдатъ шѣ атѣта де мълте, пе кжте пої дншѣне авѣа ацентат, аша тпърѣраа зпора кѣар шѣ днп ачелеа пе каре шѣ чепсѣра ле словоаде, шѣ интересанте днкъ сжпт, тревѣи съ се амъне пе семестръл че вѣне — шѣ ачѣаста кѣ атѣт маї вѣртос, кѣ кжт де алтъ парте о тревѣнѣцѣе греа, пе каре о пѣтѣм тревѣнѣа тпзтълѣї продѣсъ де серѣоаселе поастре днпрецѣѣзрѣрѣ, пе порѣнѣѣа адесеорѣ а пѣвлѣка атъчѣї дндатъ матерѣи шѣ ѣдеї корпъспѣлзѣтоаре черерѣи пѣвлѣкълѣї маї мълт ачелѣї четѣторѣѣ шѣ днсетат, декълт ачелѣї скрѣиторѣѣ. Ла ачестеа се адаогъ, кжткѣ маї авърѣм а пе лѣнта шѣ кѣ педечѣ, авѣа превѣзѣте, пе каре пѣмаї дѣхъл веакълѣї шѣ вълпътатеа гѣбернѣлѣї пострѣ ле поате фрѣнѣе, шѣ каре вѣн ѣ Дѣтпнезѣѣ, се ва шѣ скоате ла кале.